

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

IN ACEST NUMĂR:

„Fiat-124“ pe autostrăzile
sovietice

Ilf și Petrov la Paris

Spun ceva visele?

Actrița Evghenia Uralova
(Citiți în pag. V-a: „Ploaie de iulie”)

MISTERELE UNEI SUBSTANȚE OBIȘNUITE

Pe râul Moscova, sezonul excursiilor este în toi...

PAGINA DE UMOR

Două
variațiuni
pe o temă
fantastică

Parodii literare
de VLADLEN BAHNOV

ANUL XXII

25

(1110)

24 iunie 1966

12 pagini, 1 leu

actualitatea

**INDUSTRIA
AUTOMOBILELOR**

„Fiat-124“

pe autostrăzile sovietice

După cum anunță presa sovietică, binecunoscuta firmă italiană Fiat va lua parte la construirea în U.R.S.S. a unei mari uzine de autoturisme. La rîndul lor, exprimi- și satisfacția pentru viitoarea colaborare sovieto-italiană, ziarele italiene indică și un eventual pretendent la aclimatizarea în U.R.S.S.: „Fiat-124“. În legătură cu acest lucru, ziaristul italian Enzo Rava face în „Literaturnaia gazeta“ o scurtă caracterizare a autoturismului:

„Noi, italienii, călătorim prin orașe aproape exclusiv în acest gen de automobile de mic litraj; dar o dată ajunși pe autostrăzi uităm că mașina e destinată, în primul rînd, utilizării ei în condiții urbane. O excelentă șosea de 600 de kilometri leagă Roma de Milano, ceea ce nu înseamnă, însă, că un Fiat de mic litraj poate fi mînat cu 120 de kilometri pe oră pe întreaga distanță. Nu-i putem cere, deci, să parcurgă „dintr-o răsufare“ traseul Moscova-Vladivostok. În comparație cu alte autoturisme de mic litraj italiene, „Fiat-124“ arată ca un tanc; dar alături de o „Volgă“ sau „Ceaika“ seamănă, firește, cu o jucărie de tinichea.

La viteze mari mașina poate părea prea zgomotoasă (e un defect național al nostru!). Altminteri, însă, se comportă perfect onorabil. E foarte docilă; sistemul de frînă e excelent, iar motorul merită și el laude.

„Fiat-124“ transportă, cu oarecare confort patru persoane. La nevoie încap și cinci, dar această ultimă variantă e bună, să zicem, pentru a transporta cițiva prieteni la cinematograful și nicidecum pentru o excursie prin Asia Centrală. Spre a face interiorul mașinii mai încăpător constructorii au fost nevoiți să-l înghesuie puțin pe conducătorul auto. Dar, în definitiv, ce vreți de la un automobil de mic litraj? În linii generale, „Fiat-124“ e o mașină simplă, practică, economică, ușor de manevrat. Alte caracteristici: lungime — 3.965 mm, lățime 1.465 mm, greutate — 850 kg“.

Așadar, pe șoselele Uniunii Sovietice va circula în anii următori un nou autoturism. El nu va reprezenta, însă, decît o mică parte din cele 800 000 de autoturisme pe care industria constructoare de mașini sovietică le va produce anual la sfîrșitul actualului cincinal. Ce reprezintă această cifră? Dacă ar fi să recurgem la un ter-

men de comparație folosit și de ziaristul italian, pe distanța Moscova-Vladivostok, autoturismele cincinalului, puse cap la cap, ar forma o coloană care ar uni cele două orașe.

„Moskvici“, „Zaporojeț“, „Volgă“, vor apărea în variante noi. Cele mai comode la exploatare dovedindu-se turismele de 1500 cm³ și 60—70 c.p., foarte rezistente la drumuri lungi, acestora li se rezervă o jumătate din numărul total de autoturisme prevăzute în cincinal. De altminteri, într-un interviu acordat săptămînalului „Nedelea“, N. Strokin, ministrul adjunct al industriei de automobile din U.R.S.S., a declarat că dacă ar fi să-și aleagă de pe acum o mașină din cele ce se vor construi în anii următori ar opina pentru un „Moskvici“.

METODE NOI

**O casă plutește
pe valuri**

Locuitorii orașului Baku au fost, recent, martorii unui spectacol neobișnuit: în fluieratul sirenelor din port catamaranul „Ker-Ogli“, pe a cărui punte fusese depusă o ciudată construcție, pornise cu temeritate să înfrunte largul agitat al Caspicei. Neobișnuita încărcătură transportată la bord era de fapt... o casă de locuit, putînd adăposti șazeci de locatari, un bufet, un restaurant, o sală de dușuri și una de recreare, și cîntărind nu mai puțin de 230 tone!

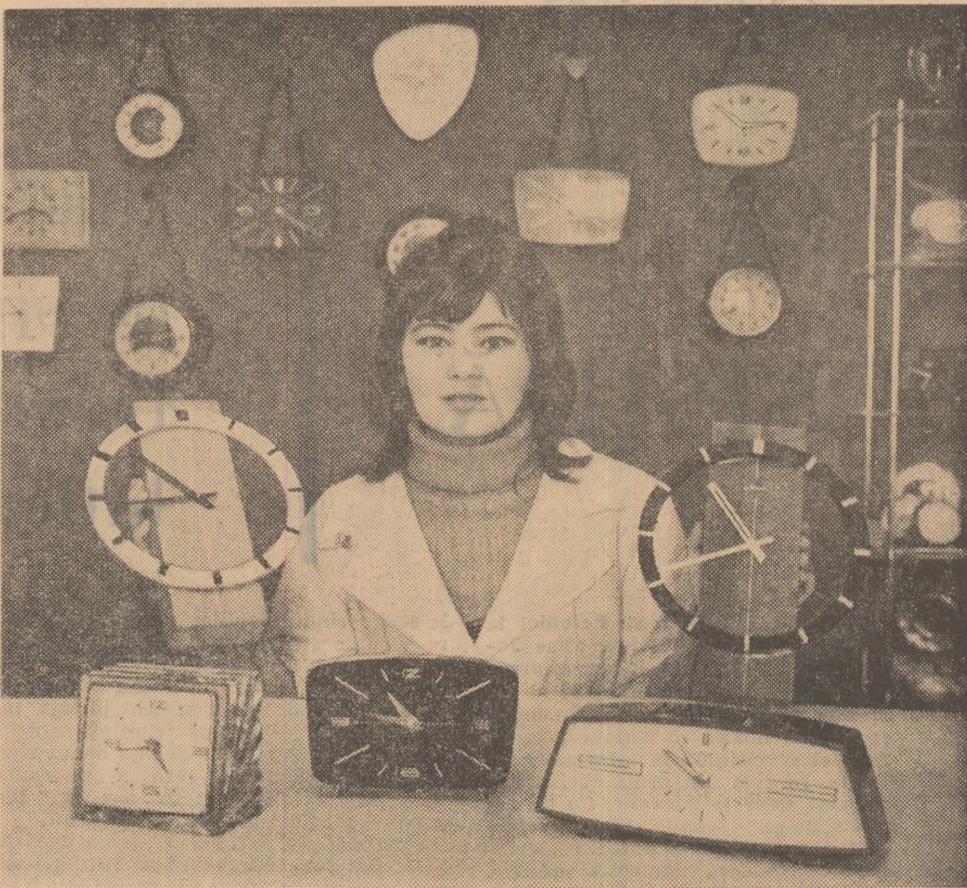
Ambarcarea clădirii pe puntea catamaranului n-a fost de ioc ușoară, mai cu seamă cîă bătea un vînt puternic, de forță 5. Suspendată în aer și legănată în toate sensurile de rafale, construcția a ajuns totuși cu bine la bord. După care „Ker-Ogli“ a ridicat ancora și, sub privirile uimite ale spectatorilor, s-a îndreptat spre exploătarile petroliere de pe Caspica, unde se construiește o nouă așezare muncitorească pe piloți. Clădirea prefabricată va fi instalată tot pe piloți în apropierea insulei Duvana, unde va putea fi imediat folosită deoarece nu mai trebuie decît să fie zugrăvită și să i se monteze geamurile la ferestre. Ea va găzdui muncitorii însărcinați cu construirea unei estacade de mai mulți kilometri destinată exploătarilor bogătelor zăcăminte de petrol prospectate în această regiune.

După cum arată specialiștii sovietici, este pentru prima oară în practica mondială cînd transportul unei clădiri de asemenea proporții a putut fi realizat prin mijlocirea unei nave, fie ea și catamaran.

EXPOZIȚII

Avicultorii la Kiev

„În 1966 se organizează la Kiev cea mai mare adunare a specialiștilor în avicultură din cîte au avut loc vreodată. Pentru prima dată, merită să se spună că sînt președinte al Asociației acum cînd se ține acest congres istoric. Sînt convins că va fi unul din cele mai reprezentative congrese din istoria Asociației noastre și, în plus, știu că gazdele noastre vor face tot ce le va sta în putință pentru ca acest eveniment să rămînă pentru multă vreme în amintirea participanților“ — a scris în legătură cu apropiatul congres al avicultorilor dl. Blake, om de afaceri australian,

Ceasurile fabricate la Penza sînt exportate astăzi în 25 de țări. Fotografia noastră prezintă cîteva modele noi de ceasuri electronice de perete.

președintele Asociației științifice mondiale a avicultorilor.

Intr-adevăr, organizatorii congresului au început de mult pregătirile pentru Congresul care va avea loc în august. Programul reuniunii prevăde trei simpozioane, mai multe ședințe plenare, numeroase alte manifestări științifice, precum și o expoziție internațională de avicultură. De pe acum și-au anunțat participarea 250 de firme și asociații din 17 țări. Cel mai mare pavilion va fi, cum e și firesc, acela al țării gazdă: Uniunea Sovietică. El va cuprinde mașini și utilaje moderne, păsări — de curte, decorative și cîntătoare — vinat etc.

În același timp, participanților la congres li s-au mai pregătit și cîteva surprize plăcute. Este vorba de călătorii la Moscova, Samarkand și Buhara, Leningrad, în republicile baltice și în Caucaz. Itinerariile au fost alcătuite în așa fel încît oaspeții străini să beneficieze deopotrivă de o odihnă plăcută și să cunoască regiuni pitorești ale Uniunii Sovietice. Dar principalul scop al călătoriilor rămîne totuși, evident, vizitarea unor importante centre avicole.

În Crimeea, oaspeții vor lua cunoștință de succesele aviculturilor din marile sovhozuri „Krasnii“ și „Iujnii“. Cel dintîi crește anual aproximativ trei milioane de pui pentru carne. El livrează zilnic consumatorilor 11—12 tone de carne dietetică de cea mai bună calitate.

În Estonia, principalul țel al călătoriei participanților la Congres va fi stațiunea experimentală Kurtnas, unde se aplică cu succes metode moderne de creștere a păsărilor. Aceste metode permit specialiștilor să obțină animale omogene cu calități prețioase și să evite împerecherile între animale înrudite, preîntîmpinîndu-se astfel degenerarea raselor. Stațiunea estoniană deține, de altfel, un record în materie de producție de ouă: în 1965 a obținut 238 de ouă de fiecare găină.

Am văzut, însă, că itinerariile pentru oaspeții străini nu ocolesc nici capitala U.R.S.S. La Moscova, ei vor vizita cîteva întreprinderi avicole: „Bratcvskaia“, „Glebovskaia“, „Kucinski“, „Konkursnii“ și două institute științifice. Ferma „Glebovskaia“ este mecanizată și automatizată în proporție de aproape sută la sută, începînd cu împărțirea hranei și terminînd cu încărcarea lăzilor cu ouă în camioane. „Fabrica“ livrează zilnic 350 000 de ouă. Pînă la sfîrșitul anului, această cifră va crește pînă la 150 000 000 de ouă, un adevărat indice record.

STATISTICĂ

232.000.000

Conform datelor recensămîntului din decembrie 1926 — primul recensămînt din anii puterii sovietice — U.R.S.S. număra 147 000 000 de locuitori. De atunci, și în

ciuda marilor pierderi de vieți omenești din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, populația U.R.S.S. a crescut cu 85 000 000 de locuitori, în așa fel încît la începutul lui 1966 ea a ajuns la impresionanta cifră de 232 000 000! Din această cifră, mai bine de trei sferturi e alcătuită din locuitori născuți după Revoluția din Octombrie 1917.

Date statistice recent date publicității arată că în momentul de față populația urbană se ridică la 125 000 000 de locuitori. În comparație cu indicele respectiv al anului 1926 ea s-a multiplicat cu 4,7, ceea ce demonstrează elocvent progresele realizate în industrializarea țării. Într-adevăr, între 1926—1965 numărul orașelor a sporit de la 709 la 1 802, iar acela al așezărilor de tip urban de la 1 216 la 3 391! Paralel a crescut și populația vechilor orașe. Alături de Moscova și Leningrad, singurele orașe cu peste un milion de locuitori în anul 1926, pe harta Uniunii Sovietice figurează astăzi și multe alte orașe milionare ca Kiev și Baku, Taşkent și Gorki, Harkov și Novosibirsk. În ce privește populația Moscovei și Leningradului, ea a sporit de la două milioane la șase milioane și jumătate și, respectiv, de la un milion șase sute de mii la trei milioane șapte sute de mii.

Interesante amănunte relevă și cifrele referitoare la nivelul de pregătire intelectuală și tehnică a populației. Intre altele, datele statistice la care ne referim arată că numărul intelectualilor a crescut de la 2,6 milioane în 1926 la peste 25 de milioane în 1965, că analfabetismul a rămas o amintire a unui trecut îndepărtat și că peste optzeci de milioane de locuitori au studii medii (de opt sau zece ani) sau superioare. Intre 1926—1959 numărul inginerilor, tehnicienilor și agronomilor a crescut de 18 ori, acela al cercetătorilor științifici de 23 ori, al mecanicilor de 16 ori, șoferilor de 176 ori și tractoriștilor și conducătorilor de combine de aproape 600 de ori!

O siluetă care va deveni curînd familiară pe șoselele U.R.S.S., aceea a turismului „Fiat-124“.

NOUA ZEELANDĂ

2.600.000 de locuitori
și
51.000.000 de oi

Noua Zeelandă nu este, cum se crede în genere, numai o imensă întindere de pășuni cu iarbă deasă, înaltă pînă la genunchi, pe care pasc puzderie de oi și vaci (creșterea animalelor furnizează peste 90 la sută din valoarea producției agricole) ci și modernul Auckland, mare port la Oceanul Pacific cu aproape 500 000 de locuitori.

Chiar numai un popas în acest splendid oraș, așezat pe malul unui mic golf, ar fi de ajuns ca să justifice o călătorie în depărtatele insule din sud-estul Australiei. Prin Auckland, care este și unul din cele mai importante centre industriale și comerciale ale Noii Zeelande, se efectuează o treime din traficul comercial al insulelor — Insula Nordică și Insula Sudică, despărțite între ele prin strimtoarea Cook și câteva insule mai mici — care alcătuiesc statul. Se resimte, însă, lipsa unui aeroport pe care să poată ateriza și avioane mari cu reacție. Acesta este, de altfel, în curs de construcție, dar lucrările înaintază foarte încet. Orașul și împrejurimile continuă să se dezvolte. Recent, în sudul Aucklandului a început construcția unei oțelării — cea mai mare întreprindere industrială din țară, dar care, după standardele internaționale, nu e totuși prea mare. Se crede că în 1970 ea va putea da 35 la sută din necesarul de metal al țării.

Pășuni întinse, naturale și cultivate (spre deosebire de alte țări, în Noua Zeelandă pășunatul are un caracter intensiv) — pe care pasc puzderie de oi și vaci și unde, o dată cu căderea întinericului, se instăpânește o liniște de catedrală încît se aude și cel mai slab foșnet, culmi muntoase de altitudine mijlocie în Insula Nordică și un lanț muntos înalt în Insula Sudică (Alpii Neozelandezi, cu muntele Cook de 3764 de metri) acoperit de mari ghețari, precum și o cîmpie litorală întinsă — șesul Canterbury — alcătuiesc o parte mare din peisajul aproape patriarhal al Noii Zeelande. Partea de nord a țării seamănă cu un deget întins spre regiunea în care izbucnesc de obicei uraganele ce se abat adesea asupra micului stat din sud-vestul Oceaniei. Recent, o asemenea calamitate naturală s-a abătut asupra insulelor Fiji și se pare că Noua Zeelandă a scăpat numai printr-o minune de puternicul uragan despre care se și anunțase că se îndrepta spre Auckland.

Oaia este eroina economiei naționale a Noii Zeelande. De obicei, străinii care vizitează țara sînt informați că Noua Zeelandă are aproximativ 2 600 000 de locuitori și 51 milioane de oi. Dacă mai adăugăm la aceasta cele 12 000 000 de hectare de pășuni avem imaginea completă a economiei „pastorale”, cum e socotită economia Noii Zeelande. Clima blîndă, fără mari diferențe de temperatură între anotimpuri, belșugul de soare și umiditate favorizează dezvoltarea pășunilor în tot cursul anului și fac ca animalele să nu aibă nevoie de adăposturi acoperite. În ce privește hrana, ele se pare că se împacă foarte bine între ele, nestingherindu-se de loc. Cornutele mari mîincă iarbă înaltă și mai bătrînă și lasă ovinelor iarbă mică și fragedă, pe care acestea o preferă. Pentru a ne da seama de importanța sectorului agricol în economia țării, e suficient să amintim că în ultimul an lina, untul, brînză și carnea au furnizat aproape întreg venitul național realizat din export.

O. Ivanova

AFGANISTAN

Drumul mătăsii

Patru autocamioane au străbătut, recent, duindu-l, îngustul defileu Kaibar, strîns între doi munți înalți. Mașinile se îndreptau spre nord. Ele transportau 100 000 de portocale, un dar pentru Tașkent, capitala Uzbekistanului, oferit de cei 200 000 de locuitori ai orașului pakistanez Peshawar.

Portocalele din Peshawar au călătorit astfel aproape o săptămîină. Pînă nu de mult, fructele exportate în U.R.S.S. se stricau uneori pe drum dat fiind că traficul se făcea pe mare: Karaci — Marea Baltică sau Marea Neagră. Transportul dura mai bine de trei săptămîni. De curînd a fost redată, însă, circulației o mare porțiune a „Drumului mătăsii” care leagă Asia de Europa. Odinioară, drumul trecea prin poteci de munte, trecători, deșerturile Pakistanului și Afganistanului și sudul Asiei Centrale sovietice.

Vechea cale comercială a putut fi resta-

stații de pompare, șase tuneluri însumînd aproximativ 10 kilometri lungime, 600 de kilometri de canale de irigație sînt principalele lucrări din rețeaua care va trezi la viață 150 000 de jeribi (1 jerib = 0,20 ha) de teren arid. Și aceasta nu-i decît prima tranșă a lucrărilor.

Acum, pe pămîntul smuls deșertului sînt în curs de creare patru mari ferme de stat mecanizate. Fiecare din ele va avea 2 500 de hectare de pămînt. La prima fermă au și fost experimentate plantații de curmal, măslini și citrice.

În noiembrie 1965 s-a terminat construirea unui drum care trece prin Deșertul morții pentru a face legătura cu Dacht-i Margo. O panglică de beton cu o lungime de 680 de kilometri străbate două trecători și unește frontiera sovieto-afgană în punctele Herat și Kandahar. Afganii spun despre acest drum că este o „cale a progre-

Pe „Drumul mătăsii”...

bilită datorită recente îmbunătățiri a rețelei dintre Kabul și Rawalpindi. Străbătut altădată de caravane, „Drumul mătăsii” este acum asfaltat și străbate tuneluri săpate în munți, viaducte din beton armat, se arcuiește peste defileuri... etc. Am fost martor al reinvierii vechiului drum și recent l-am străbătut cu mașina. Dacă Marco Polo s-ar întoarce pe aceste meleaguri, nu le-ar mai recunoaște. El le-a descris ca pe un ținut sălbatic, deșert.

Mica localitate Haftonur se află pe versantul muntelui Zemistan, în centrul Afganistanului, la o mare altitudine, pe una din cele mai puțin practicabile porțiuni ale „Drumului mătăsii”. Numele localității seamănă „Cele șapte focuri”. De la Haftonur se zărește mureșul Hindușului cu înălțimi de aproape 8 000 de metri. Ca un zid abrupt, muntele împarte Afganistanul în două părți. Acolo iarna durează șapte luni și cunoaște geruri de crapă pietrele. Viscozitatea frecventă precum și avalanșele mătură totul în cale. Dar călătorii pot fi riscante și vara: surpările de teren barează deseori drumul.

Nu de mult, la câteva sute de metri de Haftonur a fost săpată o șosea subterană, cu o lungime de 2 700 de metri. Tunelul și drumul din trecătoarea Salang, construit cu ajutorul U.R.S.S., leagă acum nordul cu sudul Afganistanului. Drumul Salangului a devenit una din principalele artere economice ale țării. El a fost construit în condiții foarte grele. Clima este suportabilă la Salang numai vara și toamna timpuriu cînd, deși la Kabul, de pildă, este o căldură toridă, aici suflă un vînt rece. Apoi se dezlănțuie viscozitatea. Constructorii au trebuit să protejeze o porțiune de peste cinci kilometri de drum prin galerii speciale, care au abătut avalanșele de zăpadă și surpările de piatră.

Dacă cobori din trecătoarea Salang spre sud și, după ce treci prin Kabul, continui să străbați timp de câteva ore un drum abrupt, ajungi în secetoasa regiune tropicală Nagarhar. Aici, pe o altă porțiune a vechiului „Drum al mătăsii” se află Darunta, „valea vînturilor”. Recent, în deșertul Darunta a fost săpat primul canal din sistemul de irigație de la Jalalabad, cu o lungime de 70 de kilometri. Un baraj dotat cu o uzină electrică, două puternice

sului”. Ea va trezi la viață regiuni deșerte, odinioară infloritoare dar pustiite în evul mediu de invadatori și de cataclisme naturale.

Redat circulației, „Drumul mătăsii” este străbătut de un mare număr de autocamioane care transportă spre sud mașinile, echipamentul industrial, îngrășăminte minerale, carburanți, țesături sintetice. Vehicule de ocazie, în culori pestrițe, sînt încărcate cu tradiționalele mărfuri afgane: astrahan, piei tăbăcite, fructe. Dar pe șosea nu circulă numai vehicule moderne. Pe marginea drumului înaintază caravane de cămile. Din cînd în cînd mașinile își fac rezerve de benzină, iar cămilele de apă. Lîngă frontiera cu Pakistanul, un indicator arată prin niște semne neobișnuite că mașinile trebuie s-o ia spre dreapta, iar măgarii și cămilele spre stînga.

La Kabul l-am cunoscut pe doctorul Mohammed Asgar, primarul orașului și fostul rector al Universității. Domnia sa ne-a primit la primărie. Un birou masiv evoca Europa, în timp ce de-a lungul pereților se aflau canapele care predisun la o lungă discuție, cum se obișnuiește în Orient. Mohammed Asgar, un bărbat vioi și energic, mi-a expus planul general de modernizare a Kabulului în următorii 25 de ani.

Unul din cele mai vechi orașe din Asia, Kabulul este așezat în valea cu pereți abrupti a unui rîu. Capitala Afganistanului are mai multe fețe: lîngă aeroportul ultramodern și edificiile unui complex de construcție locativă se înalță meterezele unei străvechi fortărețe, turnuri, mauzolee. În fiecare zi, la amiază, din virful colinei Shir Darwaza (Porțile leului) se trage o salvă de tun.

Din bulevarde largi cu edificii din sticlă și beton se ramifică străzi înguste mărginite de pereți de lut. Străzile comerciale își impun parcă să ai cu tine un aparat fotografic, cu peliculă în culori, căci munții de fructe creează o combinație coloristică din cele mai surprinzătoare. Negustorii, care stau liniștiți în fundul prăvăliilor deschise, nu sînt nici ei mai puțin pitorești.

Reconstrucția Kabulului va duce la dispariția multor străzi înguste, a căsuțelor vechi. În jurul orașului actual se află cartiere mari cu vile frumos amenajate. Toate

acestea animă cenușul vechiului oraș.

Așa încît încă de pe acum se conturează un Kabul modern, înecat în verdeață, la răscrucia căilor comerciale care leagă Europa de Asia meridională.

Vladimir Nakariakov

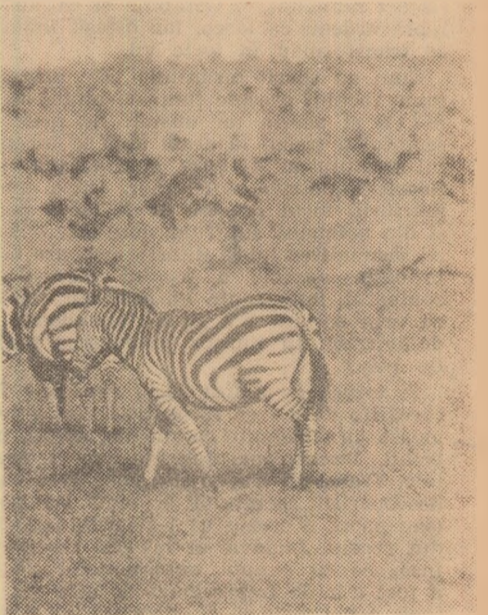
ZAMBIA

O vînătoare și consecințele ei

Cine ar fi bănuț că o simplă vînătoare de antilope putea duce la o descoperire atît de importantă. Căci, într-adevăr, descoperirea a avut loc cu totul și cu totul întîmplător, la sfîrșitul secolului al XIX-lea. Se spune că în timp ce urmărea o antilopă pe care o nimerise în plin, un vînător s-a împiedicat de o piatră și a căzut. La o cercetare mai atentă a obiectului care-i pricinuisese neplăcerea, vînătorul a zărit lîngă el o piatră neobișnuit de frumoasă, de culoare verde, care făcea ape-ape. Era malachit. Acesta a fost începutul descoperirii fabuloaselor zăcăminți de minereuri din subsolul Zambiei. Numai zăcămintele de metale neferoase se cifrează la 700 milioane de tone; pe primul loc se situează cuprul, urmat în ordine de cobalt, zinc, plumb, cositor, aur etc. Subsolul Zambiei adăpostește mai bine de un sfert din rezervele mondiale de cupru prospectate pînă acum. Minele, care reprezintă 90 la sută din exportul țării, sînt exploatare, însă, de monopoluri străine și în special de „Anglo-American Corporation” și „Roan Selection Trust”.

Și tot în Zambia (în al cărui teritoriu ar încăpea ușor cîteva țări europene, luate la un loc), se află una din minunile lumii: cascada Victoria, descoperită în 1855 de Livingstone. Mai înaltă și mai lată decît Niagara, ea se aruncă la aproape 120 de metri, fărîmiindu-se în miliarde de stropi. Plantele turistice scriu, pe bună dreptate, despre această cascadă că „este cel mai impresionant spectacol natural din emisfera sudică”, inima bătăind a Africii, marea vijelioasă a continentului. După ce o admiri, poți să faci o plimbare cu șalupa pe fluviul Zambezi și, dacă oprești motorul, te poți apropia de hipopotami ale căror spinări par, de la distanță, un lanț de insulițe. Pe malurile fluviului se zăresc elefanți veniți să se adape.

Într-adevăr, Zambia oferă turiștilor privilegii de neuitat. După trei ore de mers cu mașina de la Lusaka (capitala republicii), un oraș foarte tînăr străbătut de o arteră lată — Cairo Road — care face parte din șoseaua transcontinentală ce leagă Cairo de orașul sudic Capetown) ajungi în unul din cele mai mari parcuri de vînătoare din Africa (cu o suprafață egală cu jumătate din teritoriul Elveției) aflat pe malurile rîului Kafue. În parc se

Zebre în Zambia

plimbă libere cirezi de antilope, pasc zebre, bivoli, își caută prada lei...

Nu departe de Lusaka, îndărătul unui lanț muntos acoperit cu păduri rare, se află lacul Kariba — un imens lac de acumulare, cu o suprafață de 20 000 de mile pătrate. Gigantica-i cupă este străjuită de un baraj înalt, aflat foarte aproape de hotarul cu Rhodezia. Dedesubtul barajului, dar pe teritoriul Rhodoziei, se află — la o mare adîncime — o puternică hidrocentrală (600 000 kilovați) care alimentează cu curent electric întreprinderile din zona minieră a Zambiei. Profitînd de faptul că deține întreprinderile hidrocentrale, guvernul rasist rhodozian șantajază, după cum se știe, tînăra republică africană.

M. Tihonov

Douăsprezece mingi și doisprezece viitori fotbaliști

MICA ENCICLOPEDIÉ

O rețetă uitată: focul grecesc

De la alchimiștii din evul mediu pînă la savanții din zilele noastre, mii de cercetători au încercat să descopere secretul așa-numitului foc grecesc. Dar pînă în momentul de față nimeni n-a putut reconstitui compoziția acestei cumplite arme a antichității.

O seamă de istorici înclină să atribuie inventarea focului grecesc meșterului Kallinikos, din Heliopolis. La asediul Constantinopolului din anul 673 e.n., istoricul Teofan în a sa „Cronografie“, Kallinikos a dezvăluit împăratului bizantin formula unei substanțe inflamabile numită ulterior „focul grecesc“. Introdusă într-un vas închis, lansat spre inamic de un dispozitiv aruncător, compoziția lua foc în contact cu aerul și, ceea ce era de neînțeles (și cu atât mai înfricoșător) pentru războinicii acelor vremuri, incendiul nu putea fi stins cu nimic. Dimpotrivă, apa nu făcea decît să-l intensifice. Cu anii, lansarea „bombelor“ de foc s-a perfecționat. Bizantinii au inventat tot felul de pompe, sifoane, țevi, introduse în construcții imaginând monștri care mai de care mai înspăimîntători, iar focul pus-tiitor fișnea din ele cu bubuituri asurzitoare.

Nimic nu rezista în calea jetului de flăcări nimicitoare. Corăbiile și carele de luptă ardeau ca iasca, iar ostașii inamicii se transformau în torțe vii.

Cum au reușit bizantinii să păstreze taina focului grecesc timp de multe secole? E și acesta un mister. Se pare că secretul a trecut la arabi abia la începutul secolului al XIII-lea, cînd aceștia l-au folosit împotriva cruciaților. După unele mărturii, focul grecesc ar fi făcut parte și din arsenalul lui Tamerlan. Dar o dată cu răspîndirea lui la diferite popoare misterioasa aurcolă a focului grecesc s-a spulberat, importanța lui a scăzut, pentru că prin secolul XV să fie abandonat cu desăvîrșire. În Europa pătrunsese praful de pușcă.

Și totuși, ce a fost focul grecesc? Încercările de a i se reconstitui rețeta jonglează cu substanțe ca smoala, sulful, petrolul, terebentina, felurite sucuri vegetale. Francezul Duprè și-a consacrat viața descoperirii secretului și cînd l-a găsit (sau poate a crezut că l-a găsit) l-a vîndut regelui Ludovic al XV-lea. Se spune, însă, că în timpul experiențelor regele a fost atât de impresionat de cele văzute încît a poruncit să fie distruse toate hîrțile referitoare la diabolica descoperire. După care Duprè a dispărut în împrejurări misterioase...

Secretul focului grecesc a produs insomnii multor specialiști. În volumul „Pulberi și substanțe explozive“ (1937) A. Stăbăcher i-a rezervat un capitol, încercînd să-l definească printr-un amestec de sulf, sare, smoală, bitum și var calcinat. În 1960, la Cambridge a apărut monumentalul studiu al lui J. Partington, intitulat „Istoria focului grecesc și a prafului de pușcă“, în care omul de știință ajunge la concluzia că focul grecesc a fost o compoziție fluidă alcătuită din țifei, smoală și sulf.

Intr-un articol consacrat acestui strămoș al napalmului, inginerul Z. Zvezdin socoate și el că anticii ar fi putut folosi ca substanțe inflamabile, țifeiul și fracțiile lui ușoare, combinate cu sucii unor copaci mediteranceni care produc stîraz, rășină lichidă.

Dar toate acestea sînt simple ipoteze. De altminteri, găsirea formulei focului grecesc e numai o chestiune de pură curiozitate științifică, întrucît în zilele noastre există — din păcate! — „focuri“ în fața cărora s-ar fi cutremurat însuși Kallinikos.

V. Ivolghina

DIVERTISMENT ÎN LARG

Miss Pușkin

Este un titlu dobindit de studenta Sally Galdin, de la Universitatea din New York, care l-a cîștigat în luptă dreaptă cu... pasagerii transoceanicului sovietic „Alexandr Pușkin“, ce a făcut anul acesta prima cursă pe linia Montreal — Leningrad.

Concursul — căci de un concurs a fost vorba — la care au luat parte cei mai mulți călători ai transoceanicului cerea o bună cunoaștere a operelor marelui poet rus.

Îndeplinind această condiție, Sally Galdin a fost declarată învingătoare și a primit din partea echipajului un frumos samovar rusesc. Judecînd după fotografie, se pare că Sally a fost încîntată de succesul ei.

INOVAȚIA MANECHINULUI

Dacă îți vine să rîzi...

Londoneza Gail Sharer e de profesie manechin. Dar nu în banal manechin care și însoțește plimbarea pe podium prin mișcări mai mult sau mai puțin grațioase, ci anul în toată puterea cuvîntului, un manechin perfect imobil, care a învățat să stea țepăn ore întregi și să clipească numai din cînd în cînd.

Prima experiență a reușit de minune. Sînd nemișcată mai multe ore pe estrada unui salon de mode, Gail s-a gîndit să pună la încercare vizitatoarele și a clipeit de citeva ori. Efectul a fost cel scontat. — Dumnezeule, dar e vie! a exclamat cineva din public.

Așa a început cariera lui Gail. Acum, ea deține recordul imobilității: 8 ore și 15 minute de totală nemișcare, cu dreptul de a clipi o dată la 15 minute. În tot

acest răstimp Gail rezistă la cele mai grele încercări. Cîțiva vestiți comici americani s-au întrecut pe ei înșiși pentru a o face să ridă, dar n-au reușit decît să-și compromită reputația: pe fața drăgălașei Gail n-a tresărit nici un mușchi. Secretul? Ni-l împărtășește însăși Gail: dacă îți vine să rizi mușcă-ți virful limbii și gîndește-te că vei pierde banii cuveniți pentru ședința respectivă.

Dar arta lui Gail merge și mai departe. În ziua cînd trebuia să demonstreze un model în Piața Piccadilly, ea s-a gîndit să intre în rol de la bun început. Țepă-nă, cu privirea fixă, s-a lăsat purtată în brațe pe coridoarele casei de mode, apoi în lift, dar a trebuit să-și muște virful limbii cînd șoferul de taxi, nemulțumit de marfa aceea incomodă, a bodogănit: „Numai calabalic din asta n-am cărat“...

K. Barakin

ÎN INIMA JUNGLEI

Chachapoyas 1966

În îndepărtatele ținuturi nordice ale Perului au fost descoperite ruinele a trei orașe presupuse a fi fost construite de legendarele populații chachapoyas. Specialiștii speră că această descoperire va aduce lumină în istoria prea puțin cunoscută a acestui popor, care s-a războit cu incașii și a dispărut după cucerirea de către spanioli a teritoriului actualului Peru.

Chachapoyas, oameni cu piele albă și ochi albaștri, au lăsat peruvienilor amintirea unor orașe fabuloase, pe care însă nimeni nu le-a văzut. Dar iată că, pornind în căutarea lor, arheologul peruvian Carlos Aliaga Silva a dat de ruinele mai multor așezări chiar în inima Anzilor, în junglele departamentelor San-Martin și Libertad.

Cel mai mare dintre orașele descoperite, botezat de Aliaga „Joya“ (perla, în limba spaniolă) e împrejmuit de un zid de piatră cu turnuri neobișnuit de înalte. Arheologul presupune că dincolo de zid s-ar afla 50 — 100 de construcții. Presupune, deoarece teritoriul străvechiului oraș e literalmente invadat de vegetația tropicală și deocamdată foarte greu de cercetat. Atît turnurile cît și celelalte construcții sînt rotunde și au înălțimea unei clădiri cu trei etaje. În centrul orașului se înalță o fortăreață, sau poate un templu, nu mai puțin înalt.

În apropierea unei lagune, unde expediția a constatat și rămășițe de vechi construcții hidraulice, se află orașul Atuen. Cînd nivelul apei din lagună scade, se zărește din nisip un obiect încă neidentificat, după toate aparențele meșterit de oameni. Localnicii afirmă că ar fi litiera de aur a unui rege, aruncată în apă pentru a nu fi capturată de spanioli.

Ultimul din cele trei orașe descoperite de expediția lui Aliaga se numește Cochamba. Portalurile impunătoare ale clădirilor, nealterate de vreme, poartă urme vizibile de influență a arhitecturii incase. De ce au rămas, însă, o bună parte din clădirile Cochambei neterminat, deși în apropierea lor zac mormane de materiale de construcție? S-ar părea că locuitorii orașului l-au părăsit în mare grabă, refugiindu-se în junglă în fața unei primejdii.

L. Skvoretcki

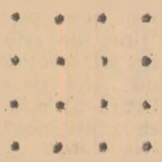
CHESTIUNE DE PERSEVERENȚĂ

Jocul punctelor

Am publicat, într-un număr al revistei noastre, o problemă care cerea să uniți 9 puncte dispuse în pătrat prin 4 segmente de dreaptă, fără să ridicați creionul de pe hîrtie și fără să treceți de două ori peste aceeași linie. Vă amintim rezolvarea:

Iar acum, un pas mai departe. Uniți cele 16 puncte din figura alăturată prin 6 segmente de dreaptă, de asemenea fără să ridicați creionul de pe hîrtie.

Răspunsul îl găsiți în pag. 11

Intr-un număr viitor vom publica o problemă similară cu... 25 de puncte.

VA TRĂI CÎȚIVA ANI

Un lac în plus

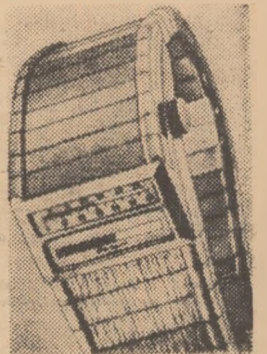
În plin deșert, la granița dintre Mauritania și Mali, la vreo 50 de kilometri de Nara, a apărut din senin un lac cu o suprafață de 164 de kilometri pătrați. Lacul nou-născut a atras sute de mii de păsări, de la vrăbii la flamingo, iar vacarmul lor spulberă ultimele îndoieli ale băștinașilor cărora nu le-a fost dat nicicînd să vadă o întindere de apă atît de mare pe pămînturile lor aride.

Cum se explică apariția lacului? Trecînd peste versiunea marabușilor mauritanezi cum că lacul a răsarit datorită rugăciunilor lor fierbinți, să vedem care e punctul de vedere al specialiștilor. S-ar putea, afirmă unii, ca ape freactice să fi irupt brusc la suprafață, formînd o întindere de apă dulce. După cum n-ar fi exclus ca lacul să fi pătruns pînă acolo în urma revărsării Nigerului sau să se fi acumulat în urma ploilor. O echipă de cercetători din Mali, deplasată la fața locului, a stabilit că ultima ipoteză e cea adevărată: ploile abundente și particularitățile structurii geologice a ținutului au favorizat formarea întinderii de apă.

SÎNT MULT MAI COMODE

Ceasul cu scală

Forma tradițională a ceasurilor i-a mulțumit pe oameni vreme de peste cinci sute de ani. Ce-i determină, totuși, pe specialiștii firmei elvețiene „Patek Philippe“ să inițieze acum o revoluție în tehnica ceasornicăriei? Ei afirmă că noile tipuri de ceasuri, cu scală în loc de ace centrale, se caracterizează prin maximum de precizie. Ora este arătată de două indicatoare, orar și minutar, colorate diferit. Ceasul din fotografie, de exemplu, indică ora 6 și 30 de minute.

Ochelari extensibili

Niște tehnicieni americani au adus o inovație îmbucurătoare pentru cei ce poartă ochelari: ramele extensibile. Intr-adevăr, nu-i totdeauna simplu să găsești ochelari cu distanța focală indicată de medic. Ramele extensibile corijează acest neajuns, putînd fi adaptate pe loc oricărei fețe.

Noi mașini de scris

La secția de psihologie a muncii de la Institutul „Max Planck“ din Dortmund au fost efectuate o seamă de experiențe cu mașini de scris de tip nou. Cu acest prilej a reieșit că o claviatură dispusă pe două fețe înclinate sub un unghi de 60 de grade față de linia orizontului e mai puțin oboseitoare pentru dactilografe. În plus, acest gen de claviatură le dă puțința să execute un număr sport de bătăi pe minut.

(Din „Tehnika-molodotji“)

Scut și spadă

(Urmare din pag. 4-a)

de ferm și de călit ar fi, are o anumită limită cind e vorba de suferințe. Dacă, bineînțeles, natura n-are grijă de el și-i ia mințile.

De multe ori, agenții Gestapoului lui Himmler puneau mîna pe agenți străini ai lui Ribbentrop, care aduceau la Berlin informații foarte importante. Prin torturi cumplite, din pricina căroră cei din urmă mureau pînă la sfîrșit, gestapoviștii le smulgeau tot ce știau și Gestapoul își atribuia lui însuși informațiile astfel obținute. În felul acesta dispăruseră și cițiva importanți agenți ai Abwehrului, ceea ce avuse drept rezultat că nu Abwehrul, ci Himmler raportase lui Hitler informații pe care numai agenții dispăruți fără urmă ai lui Canaris și le putuseră procura.

Pe Weiss îl bucură sinceritatea medicului. Însemna că îl verificau pentru un anumit fel de activitate.

La rîndul lui, Fritz îl învătă cum să evite urmărirea, cum să păstreze actele secrete în cutiute miniaturale confecționate din obiecte foarte uzuale și prin ce mijloace să le distrugă într-o clipită, în caz de nevoie.

Weiss își dădu seama abia ceva mai tîrziu că șeful celor de acolo era un ins girbovit, pipernicit și tăcut, cu ochi infundați în orbite și glas stins și cu un mers lîrșit, greoi. Se numea Gustav. Gustav îi dădu de cîteva ori niște misiuni, care erau, însă, mereu aceleași. Trebuia să primească la aeroport un ins, a cărui fotografie putea s-o vadă în prealabil numai în trecut, și să-l însoțească într-un anume loc. O bună bucată de vreme Johann continuă să execute dispozițiile lipsite de sens ale lui Gustav și se bucură de oarecare libertate, ceea ce-i dădu posibilitatea să ia legătura cu Centrul, pe care-l informă despre noua lui situație, primi indicații corespunzătoare și fu înștiințat că trebuia să țină în continuare legătura cu șeful filialei din Berlin a serviciului de informații sovietic.

Ca loc de întîlnire fu ales un salon de masaje, în apropierea cartierului general al lui Walter Schellenberg din Berkaerstrasse. Tratamentul era fixat de un profesor, pe nume Max Stuthof. Acesta examina personal fiecare nou pacient, dar nu făcea masaje decît unor anumiți vizitatori, iar cu persoanele mai simandicoase trecea într-o încăpere specială.

Cînd intră în cabinet, Weiss văzu un bărbat în vîrstă, cărunt, cu fața brăzdată de cicatrice, urme ale unor dueluri. (Johann află mai tîrziu că cicatricile îi fuseseră făcute cu multă artă de un chirurg sovietic). După ce rosti parola și primi răspunsul, Weiss așteptă ca profesorul să-i preia informațiile pe care le adusesse și să-i dea instrucțiuni. Dar Stuthof îi ceru să se dezbrace și începu să-l consulte. Intocmi o fișă medicală în care specifică că, în urma rănii primite în povestea cu tancul, Weiss trebuia, într-adevăr, să facă o serie de masaje. Apoi îi prescrie niște medicamente și-i recomandă dietă.

— Ascultă — rosti nerăbdător Weiss — să nu faci din mine o victimă a indoienicelor dumitale cunoștințe!

— De ce indoienice? — întrebă jignit Stuthof. — Tinere, să știi că eu mi-am început practica pe vremea cînd dumneata purtai încă cravată de pionier. Și întrucît

rudele din Moscova s-au arătat de multe ori îngrijorate de starea sănătății dumitale eu, ca medic, am primit indicații de la Centru să mă ocup cît mai serios de dumneata. Și dacă o fi cazul, să te internez chiar într-un staționar...

— Asta mai lipsea acum! — se infurie de-a binelea Weiss.

— Ține seama că am mare influență aici și ar fi de ajuns să spun cuiva sus pus că ai nevoie de tratament. Fie chiar și numai lui Gustav al dumitale... Și acum te rog să treci pe la casa, să plătești, să-ți faci tratamentul și după aceea o să slăm de vorbă cum se cuvine.

După ce fu supus la o serie de operații istovitoare Weiss se inapoie, stors de puteri, în cabinetul profesorului, îi transmise informațiile culese în ultimul timp și primi noi instrucțiuni de la Stuthof. La despărțire, profesorul îi spuse:

— Nu uita să-i arăți lui Gustav abonamentul la salonul nostru și să faci reclamă printre colegi tratamentului care ți s-a făcut aici. Nu-i nevoie să te întîlnești cu mine de fiecare dată cînd vii aici. N-ăș vrea ca, din cine știe ce împrejurări neplăcute, să nu-mi mai pot continua cu același succes activitatea, care aduce mari venituri și e de un real folos unor clienți de-ai mei. Așa încît trebuie să ne vedem cît mai rar. Apoi se ridică și rosti în șoaptă: — Căpitan Alexandr Belov, drepti! Din însărcinarea comandamentului îți comunic: pentru activitatea plină de eroism în spatele frontului dușman ai fost decorat cu Ordinul Războiului pentru Apărarea Patriei, clasa I-a.

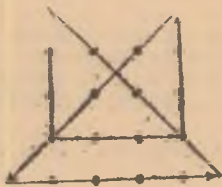
— Servesc Uniunea Sovietică! — rosti emoționat Johann.

...La un moment dat Johann primi un „Oppel“ — furgonetă, cu motor puternic, cu un safe secret, un radioemitor și un rezervor mare pentru benzină. Cu această mașină trecu de două ori granița — o dată în Elveția și a doua oară în Suedia — cu niște călători. Dar misiunea lui nu se mărgini numai la atîta. Safeul din „Oppel“ era încărcat ochi cu lingouri de aur, marcate de Reichsbank. Aurul fu predat la o bancă elvețiană în safeul SD-ului.

Conform legilor celui de al treilea Reich, scoaterea de aur din țară era socotită un act de trădare. Încercarea de a duce ilegal în străinătate aur sau valută era pedepsită cu moartea. Așa încît atît călătorii cît și încărcătura pe care Weiss o transporta cu mașina în străinătate însemna pentru el o primejdie de moarte, deși o făcea cu aprobarea lui Himmler.

(Va urma)

Jocul punctelor

COMBINATUL CHIMIC FĂGĂRAS

telefon 207

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ

CU REPARTIȚIE

- Bachelite diferite
- Rășini fenol formaldehidice
- Sulfit și sulfat de sodiu produse secundare de la fabricarea fenolului
- Acid sulfuric 70% recuperat

FĂRĂ REPARTIȚIE

- Azotat de sodiu
- Sulfat de amoniu
- Nitrobenzen
- Ortonitrotoluen
- Aminoplast praf
- Cornoplast praf pentru nasturi

COOPERATIVA

„CHIMICA“ BUCUREȘTI

Calea Șerban Vodă 22-24

Telefon: 23.40.67, 23.79.15

Produce și livrează imediat unităților din comerțul de stat și cooperatist următoarele produse:

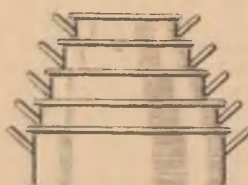
- CARPETIN — soluție pentru curățat covoare, tapițerie de mobilă, haine etc.
- VITRO — lichid pentru curățat geamuri, cristale, oglinzi etc.
- PIC — praș pentru scos petele de cerneală și iod de pe țesături diferite și mîini.
- CERAT LABIAL — apără și vindecă epiderma de frig.
- CHEAG LICHID — utilizat ca coagulant la fabricarea brînzeturilor.
- BATISTE DEZINFECTANTE — hîrtie creponată, împregnată, se folosește în scopuri igienice.
- MASA GALBENA DE TURNARE ELECTRO-IZOLANTA — dielectric pentru cutiile de funcționare a cablurilor electrice.
- SEPTOL — soluție dezinfectantă. Este un dezinfectant de uz extern avînd în compoziție: uleiuri eterice, bromcetilpiridină și alcool etilic. Are acțiune bactericidă și odorizantă. Se folosește ca dezinfectant în unitățile de frizerie, manichiură și pedichiură.
- CORDOANE — confecționate din material plastic, bicolore, cu cataramă, pentru bărbați și femei.
- LUMINARI — albe din parafină în pachete de 1 kg.
- ESENȚE — diferite arome (rom, vanilie, trandafir, zmeură, vișine, lămîie etc.).
- ȘERDET — în borcane de 700 gr.

La cerere se expediază unităților socialiste cataloage cuprinzînd toate produsele.

GOSPODINE! VASELE EMAILATE IDEAL

SÎNT ASPECTUOASE ȘI DURABILE

Vase emailate în execuție coajă de stejar cu dungă de aur, marmură și granit, produse de:

UZINELE „EMAILUL ROSU”-MEDIAS

O invenție genială

Profesorul Gutenmorgen se bucura de faima unui om posac și taciturn.

Trăia singur, nu comunica cu nimeni și nu se ducea nicăieri. Și numai în nopțile cînd cerul se acoperea cu nori grei și cernea o ploaie mărunță, dar mai cu seamă cînd se dezlănțuia, mugind, furtuna, bubuiau tunetele, fulgerele spintecau bezna, iar străzile erau măturate de su-

flarea de gheață a vîntului, doar în astfel de nopți ieșea profesorul Gutenmorgen să se plimbe.

Nimeni nu știa exact la ce lucra profesorul și despre misterioasa lui invenție circulau cele mai contradictorii zvonuri.

În ceea ce mă privește, nici eu nu știam despre invenție mai mult decît alții, deși ne cunoșteam din îndepărtata perioadă a studenției. Mă vedeam, însă, extrem de rar cu fostul meu tovarăș de învățătură; ultima noastră întîlnire avusese loc acum 35 de ani, la petrecerea de absolvire a facultății.

De aceea am fost oarecum uimit cînd la ora două noaptea a zbirniit telefonul și am auzit o voce neplăcută și totodată cunoscută.

— Poți să vii acum la mine? m-a întrebat Gutenmorgen de parcă ne-am fi despărțit înaintea cu o oră.

— Bineînțeles! i-am răspuns, vădînd prezența de spirit.

Peste cincisprezece minute mă și aflam în fața casei lui de pe o stradă pustie și întunecoasă.

Dacă omenirea ar fi știut că era ultima ei noapte liniștită!

Dar omenirea dormea în tihnă iar eu, apăsînd pe butonul soneriei, nu simțeam decît curiozitate.

Ușa se deschise fără zgomot și tot fără zgomot se închise în urma mea.

Holul puternic luminat era pustiu. Am privit în jur și nu mi-am putut stăpîni o tresărire: pe perete alina o mină tăiată din incheietură. Luîndu-mi inima în dinți am remarcat, însă, că mina nu era adevărată, ci desenată. Degetul ei arățător era îndreptat spre o scară și întrucît lingă deget scria „Pe aici” am ghicit că trebuia să urc. Am urcat cu pas ferm.

Scara m-a condus la o altă ușă pe care, de ascendență, scria „Pe aici” și care s-a deschis înaintea de a mă fi alina de ea.

În timp ce indicatoarele mă plimbau printr-un lung șir de încăperi, am putut să remarc un amănunt ciudat: în odaia domnea o curățenie suspectă, perfect sterilă, apăsătoare și dezolantă...

Încă o ușă deschisă și iată-mă, în sfîrșit, în fața lui Gutenmorgen. Timpul scurs de la ultima noastră întîlnire operase asupra-i modificări bizare: l-am găsit chelit, girbovit, acoperit de zbircituri, pe scurt, stafidit. Am mai remarcat că avea miinile nefiresc de curate, atît de curate de parcă și le spăla de cîteva ori pe zi... M-am făcut, însă, că nu observ nimic și am exclamat voios:

— Hallo!

— Iartă-mă, n-am timp să-ți răspund la salut, spuse profesorul. Te-am chemat

să-ți vorbesc despre invenția mea. Am lucrat la ea treizeci și cinci de ani!!! Treizeci și cinci de ani!!! Voi toți ați devenit în timpul așa celebri, bogați, dar eu n-am făcut decît să muncesc și iar să muncesc. Acum, însă, mi-am terminat opera!

— Și ce-ai inventat?

— Nu mă întrerupe. Dacă-ți amintești, pe vremea cînd învățam la Harvard mașinile de ras electrice nu fuseseră încă inventate. Într-o zi, în timp ce făceam clăbucul, m-am gîndit: nu s-ar putea oare inventa un praf de săpun care să facă de zece ori mai multă spumă? După un an am realizat un asemenea praf. După alți cinci ani am inventat un praf care făcea de o sută de ori mai multă spumă decît săpunul obișnuit. Și cu asta am intrat în impas: n-am mai putut obține un praf și mai puternic. „Să fie asta limita?” mă tot frămîntam în lungile nopți de iarnă. „Sint, oare, incapabil să silesc praful să producă și mai multă spumă?” M-am lăsat pradă disperării și am fost pe punctul de a mă sinucide. M-am dus pe fărîm mării și înainte de a mă arunca în valuri mi-am plimbat privirea, în chip de rămas bun, peste marea ce mi se învolbură la picioare. Și în aceeași clipă mi-a venit o idee genială.

Ai văzut, desigur, cum se înspumează valurile, izbîndu-se de fărîm. dar bănuiesc că nu te-ai întrebă niciodată cum se face că apa de mare, care nu conține săpun, face toluși spumă? Eu, însă, am analizat acest fenomen enigmatic și am înțeles imediat că găsiseră ieșirea din impas.

Mi-au trebuit douăzeci și cinci de ani pentru a găsi în apa de mare elementul care face spumă fără săpun. Iar cînd l-am găsit, l-am izolat, l-am combinat cu săpun și am obținut miraculosul rezultat

tuturor frizeriilor, băilor și spălătorilor comunale de pe întreg globul.

— Ai fericit omenirea! am exclamat dintr-o pornire sinceră.

— Puțin îmi pasă de omenire! răcni Gutenmorgen. Am vrut să-mi demonstrez mie însumi că pot să fac ceea ce alții nu pot! Vino!

Mă înșfăcă de mină și mă țiri într-o încăpere alăturată, unde se afla un bazin de vreo sută de metri pătrați. Bazinul era gol. Scoțînd din borcan un cristal microscopic de praf, Gutenmorgen îl aruncă în bazin și îndreptă asupra-i un jet puternic de apă. Cît ai bate din palme bazinul se umplu cu o spumă neobișnuit de vapo-roasă.

— Grandios! am exclamat.

— Aha! exclamă Gutenmorgen triumfător, cu ochii învăpăiați de o flacără demență. Privește! și zvirli în bazin un pumn întreg din praful magic. Privește!

În clipa următoare încăperea se umplu pînă-n tavan cu spumă, un puternic virtej ne purtă de colo-colo, izbi ușa de pereți și, tirîndu-ne prin toate încăperile, ne zvirli în stradă, în ploaia torențială.

— Praful! Praful meu! răcnea îngrozit Gutenmorgen.

Dar era prea tîrziu. Alunecîndu-i din mină, borcanul se spărșese împrăștiînd în jur un kilogram din praful acela cumplit.

După numai o secundă torențul de spumă, umflat de ploaie, năvăli în oraș mătîrînd totul în cale-i. Profesorul căzu victimă propriei lui invenții... Miinile lui nefiresc de albe se mai zbătură o vreme deasupra valurilor de spumă, pe urmă dispărură și ele...

M-am pomenit pe acoperișul celui mai înalt zgîrice-nori. Jos se învărteja spuma. Înghițînd orașul și revărsîndu-se pînă la orizont. Valurile înspumate se rostogoleau cu repeziune de-a lungul și de-a latul globului. Era un tablou ireal, a cărui feerie era subliniată de bulele de aer ce răsăreau din spumă și pluteau deasupra mării în cîrduri multicolore.

Le priveam și, deodată, mintea mi se lumina: baloanele de săpun ne vor salva!

— Agățați-vă de-un pai! am strigat din răspu-teri. Agățați-vă de-un pai și faceți baloane de săpun! Și oamenii pe cale de a se îneca

se agățăară de cite un pai și începură să facă baloane de săpun. Zi și noapte, fără odihnă, trei miliarde de oameni au făcut baloane de săpun. Și la fiecare zece secunde de trei miliarde de baloane de săpun părăseau globul pămîntesc, iar cantitatea de spumă scădea...

Da, în lupta omenirii împotriva spumei a învins Omul. Iar acum planeta noastră, Terra, ne e și mai dragă, căci, deși ea e veche, este proaspăt spălată cu săpun.

DOUĂ VARIAȚIUNI PE O TEMĂ FANTASTICĂ

— PARODII LITERARE DE VLADLEN BAHNOV —

pe care l-am numit „efectul Gutenmorgen”.

Cu aceste cuvinte profesorul scoase din safeu un borcan de sticlă pe care se mai vedea eticheta „Salată de vinete” și mi-l puse solemn în față.

— Un miligram din praful aflat în acest borcan, continuă el, e suficient pentru a produce o cantitate de spumă care să satisfacă, vreme de cinci ani, necesitățile

Ultima ipoteză

Cele ce urmează s-au întîmplat poate la Paris, poate la Chicago. În orice caz undeva unde se întîmplă istorii de felul ăsta.

Nu știu cum se face că unul din cei mai cunoscuți antropologi, un doctor cu numele bizar de Gaal-Peerin, pe mine personal m-a enervat întotdeauna. Poate pentru că era din cale afară de pedant și cusurgiu, poate pentru că își afișa ostentativ convingerea că toți colegii lui erau niște nătărăi, ceea ce era un neadevăr evident dacă ținem seama că pe atunci și eu mă ocupam cu antropologia. Oricum, într-un fel sau altul, clipele petrecute în societatea doctorului n-au fost cele mai plăcute din viața mea.

— Aș dori să vă împărtășesc un gînd de-al meu, mi-a spus într-o zi Gaal-Peerin. Nu vi se pare că în propoziția „Omul se trage din maimuță” s-a strecurat o eroare?

— O eroare? am repetat. Dar orice elev știe că provenim din antropoide și că maimuțele sînt rudele noastre cele mai apropiate.

— Rude... Și asta-i inexact, obiectă morocănos Gaal-Peerin.

Ne aflam într-un restaurant. Roboți docili ne serveau în tăcere. Nu trebuia să le ceri nimic, singuri ghiceau sau, mai exact, ne intuiau dorințele. Orice gînd, fie și subconștient, încolțit în creierul nostru se transmitea robotului pe calea undelor radio și robotul îl aducea prompt la îndeplinire. Ba se întîmpla deseori ca dorința să-ți fie executată încă înainte de a-ți fi dat seama limpede ce anume doreai.

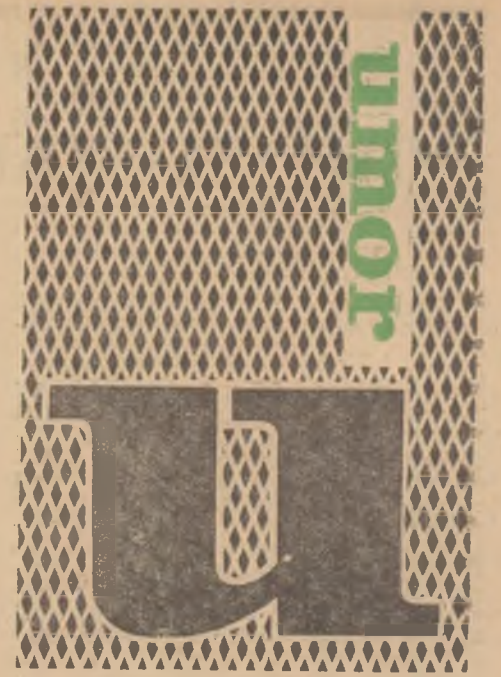
— Să nu vă simțiți jignit în sentimentele dumneavoastră intime, a continuat doctorul, dar încep să bănuiesc că nu ne tragem din maimuțe, ci existăm datorită lor.

— Nu înțeleg, am spus ridicînd din umeri.

— E și firesc, zîmbi strîmb Gaal-Peerin. Am să mă străduiesc deci să vorbesc într-o limbă pe înțelesul dumneavoastră. Admiteți, sper, că pe această planetă au existat înaintea noastră alte civilizații, preumane, dispărute fără urmă ca rezultat al unor cataclisme necunoscute nouă?

— Firește! am încuviințat.

— Asta vă face cinste, spuse doctorul și rise scîrțit. Vă informez că am descoperit multe urme ale unei civilizații de acest fel și am stabilit cauzele care au dus-o la pieire. Inchipuiți-vă că în vremuri relativ îndepărtate, de ordinul a două sute de mii sau chiar două sute cincizeci de mii de ani, maimuțele nu se mînau de loc cu cele de azi. Ele se aflau pe o treaptă de dezvoltare mult mai înaltă decît omenirea în zilele noastre. Se deplasau, firește, numai pe extremitățile posterioare, puteau să execute cu miinile orice muncă, iar constituția lor athletic le îngăduia să se îndeletnicească cu știința și cu sportul. Știați și puteau atît de multe încît au reușit să creeze roboți mai perfecționați decît roboții noștri. Se înțelege că roboții lor au fost construiți după chipul și asemănarea lor. Cu alte cuvinte, ființele pe care noi le numim maimuțe antropoide au creat roboți maimuțoizi. Creaturile astea cibernetice, obținute pe cale artificială în laboratoare, se deosebeau atît de puțin de ființele vii încît aveau și capacitatea de reproducere. A fost, așadar, o epocă de aur a maimuțelor. Roboții executau în locul lor toate muncile, fizice și intelectuale. Scutite de griji, maimuțele nu făceau, zi și noapte, decît să se bucure de viață. Dar, treptat, răsăfătată și sensibilizată din lipsă de activitate, societatea maimuțelor a început să se transforme într-o societate de trîntori. Imaginați-vă o planetă, cutureiată de

hoarde de trîntori cu gîndul doar la distracții! În plus, supunîndu-se ultimului strigăt al modei, maimuțele nu s-au mai bărbierit și au început să-și lase niște cozi caraghioase. Din lipsă de ocupații intelectuale au început să se timpească, să se abrutizeze, iar pentru a face ceva cu miinile, neobișnuite cu munca, s-au deprins să umble în patru labe. Așa a pierit una din cele mai înfloritoare civilizații de pe planeta noastră. Văzînd una ca asta, maimuțele au scuipat cu năduf și s-au retras în junglă.

— Dar roboții? Ce s-a întîmplat cu roboții?

— Sînteți mai puțin perspicace decît mi-am închipuit. La început roboții s-au sălbăticit și ei, s-au cuibărit în peșteri și s-au hrănit cu carne crudă. Pe urmă, însă, mintea lor artificială s-a redesteptat, au început să progreseze intens și au progresat pînă acolo încît și-au luat numere de oameni și și-au creat propriii lor roboți.

— Nu cumva vreți să spuneți că ne paște soarta maimuțelor?

— De ce nu? Să vă spun un secret: am și remarcat în cercul meu de cunoștințe cîteva mlădițe ale viitorului!

Doctorul Gaal-Peerin scoase din nou risul lui scîrțit și mă privi într-un fel care trezi în mine dorința fierbinte de a-i zvirli în obraz un obiect greu.

În aceeași clipă o scrumieră masivă ateriză cu un pocnet sec pe chelia doctorului Gaal-Peerin. Prompt și exact ca întotdeauna, robotul docil executase dorința omului.

TEME EXOTICE

